

Europese masters verloskunde

Yvonne Fontein

Terwijl op 11 december 2008 het Kennispoort-Verloskundecongres in volle gang was in Utrecht, werd in Glasgow de officiële goedkeuring gegeven aan de Europese masteropleiding voor verloskundigen. Een opleiding die van start zal gaan in september 2009. Binnen Europa zijn er, ondanks de aanwezige expertise en kennis in verschillende landen, weinig mogelijkheden voor verdere academisering van de verloskundige. Nederland is één van de landen binnen Europa die wel een masteropleiding kent voor verloskundigen. Waarom dan nog een extra universitair programma voor Nederlandse verloskundigen in de vorm van een Europese masters degree?

Binnen de verloskunde is de toename van medicalisering een Europees fenomeen. Omdat verloskundig Europa de visie deelt dat de verloskundige een autonoom beroep beoefent en een belangrijke rol speelt in de gezondheid van Europese vrouwen en de toekomstige generatie, is dit een gemeenschappelijke factor om de rol en het domein van de verloskundige in Europa af te bakenen en te borgen. De Europese masters focust dan ook, naast de individuele en professionele academisering en ontwikkeling, op het herkennen en erkennen van de kwaliteiten van de deelnemende landen aan dit programma. Kennis en expertise worden gebundeld om de beroepsgroep sterker te maken door ervaringen en kennis te delen, te leren van elkaar, kennis te vergroten, te netwerken en onderzoek te verrichten. Refererend aan een redactioneel stuk in het Tijdschrift voor Verloskundigen (van Veen 2003) hoe Japanners buiten hun eigen land gaan rondneuzen om te zien hoe zaken elders georganiseerd worden en vast te stellen wat loopt en niet loopt en wat toepasbaar is in eigen land, illustreert hoe de Europese masters georganiseerd is. We weten dat Nederland bekend staat om het unieke systeem van thuisbevallen en risicoselectie waar andere landen sterk zijn in innovatie en onderzoek binnen de verloskunde. De Europese masters creëert de mogelijkheid een kijkje buiten de 'eigen keuken' te nemen maar ook om andere verloskundigen 'in de eigen potten en pannen' te laten kijken en zich daardoor te ontwikkelen vanuit een breed perspectief.

Yvonne Fontein MSc is verloskundige en verbonden aan de Glasgow Caledonian University

Tijd is rijp

Nu de Nederlandse verloskunde aan het knokken is voor erkenning van de beroepsgroep lijkt studeren, en dan ook nog voor een Europese masters, een 'ver van mijn bed' gebeuren voor de praktiserende verloskundige. Toch is in deze huidige tijd van Europese integratie en internationalisering de tijd rijp voor een gemeenschappelijk initiatief om de verloskundige beroepsgroep te profileren en de verloskundige van de toekomst te ontwikkelen waarin zeker die sterke, autonome en fysiologische georiënteerde Hollandse verloskundige hoort. De Europese masters wordt dan ook ondersteund door de European Midwives' Association, World Health Organisation Europe en International Confederation of Midwives. Deze partijen kwamen samen in 2004 in Stockholm met belangstellende onderwijskundigen uit de verloskunde, waar het plan werd ontwikkeld om Europese evidence based verloskunde te integreren en onderwijs te harmoniseren. Om dit idee verder te ontwikkelen werd in 2007 subsidie verleend door het Erasmus Lifelong Learning Programme en na een lange reis gaat de masters nu van start. De eerste focus ligt op Europese studenten maar door de connecties met initiatieven als 'Safe Motherhood' en 'Making Pregnancy Safer' zal hopelijk het masterprogramma zich in de toekomst uitbreiden buiten Europa. De masters is gebaseerd op de bestaande masterprogramma in Europa en wordt aangestuurd door Glasgow Caledonian University, omdat hier al voor een langere periode een succesvol masterprogramma draait. Vanuit Nederland wordt de SOV vertegenwoordigd door de verloskunde academie in Maastricht. De betrokken landen staan vermeld in tabel 1.

Modules

Er zijn drie verplichte modules binnen de opleiding: Europese gezondheidszorg en verloskunde, voortgezette onderzoeksmethoden en het verrichten van een onderzoek. Daarnaast is er een scala van vrije modules waarvan de keuze individueel is per student en gekozen kan worden op basis van interesse en/of de taal waarin deze onderwezen wordt, zoals onder andere het Nederlands. De meeste modules vinden plaats via online onderwijs, terwijl de verplichte modules worden gedoceerd op de zomerschool. De zomerschool, die in september plaatsvindt en ieder jaar op een andere locatie, geeft studenten de mogelijkheid elkaar persoonlijk te ontmoeten, ideeën

Tabel 1. Landen en opleidingen verbonden aan European masters midwifery

Schotland (UK)	Glasgow Caledonian University
Duitsland	Charité Universitätsmedizin Berlin; Medizinische Hochschule Hannover/Halle
Nederland	Verloskunde Academie Maastricht
Slovenië	University College of Health Studies Ljubljana
Zwitserland	Haute École Spécialisée de Suisse Occidentale Lausanne
Griekenland	University of Nicosia Cyprus
Engeland (UK)	University of Worcester
België	Universiteit Gent
Zweden	University of Göteborg

uit te wisselen en te netwerken. Om de masters degree te behalen is er een totaal van 120 credits nodig. De verplichte modules bedragen de helft en de overige 60 credits worden behaald door overige keuzemodules die kunnen verschillen in grootte en dus ook in credits. Modules kunnen worden geëxamineerd op verschillende manieren zoals projecten, reflectie, verslagen, artikelen of het bijhouden van een logboek. Begeleiding en examinering kunnen plaatsvinden in het Engels maar bij veel modules kan dit ook in het Nederlands. De eigen keuze in de hoeveelheid modules per semester, maar ook de grootte van de modules, bepaalt de mate van flexibiliteit in studeren maar ook de duur van de opleiding voor de individuele student. Een gemiddelde van drie semesters voor het afronden van de studie is een reëel inschatting maar de opleiding mag afgerond worden in maximaal 5 jaar. Als een vierjarige opleiding tot verloskundige is gevolgd, zoals in Nederland gangbaar is, is er een vrijstelling van 30 credits. Omdat Engels tijdens de zomerschool de voertaal is, wordt van studenten in niet-Engels sprekende landen gevraagd hun competentie van het Engels te demonstreren. Ook het kunnen werken met een computer is belangrijk omdat onderwijs een mix zal zijn van online activiteiten.

De Europese masters is een veelzijdige en internationale opleiding gericht op de toekomstige verloskundige en de profilering en ontwikkeling van de verloskunde. Door internationalisering kan de beroepsgroep zich ontwikkelen en een duidelijke professionele en wetenschappelijke plaats innemen.

Meer informatie: <http://www.gcal.ac.uk/study/postgraduate/courses/p01015.html> ■

Referentie

Veen van, W. (2003) Ego of resultaat? Tijdschrift voor Verloskundigen. Vol. 28 (11), pp.553.

Internationale Standaa

Marianne Nieuwenhuijze

De International Confederation of Midwives (ICM) heeft dit jaar het startsein gegeven voor de ontwikkeling van *Global Standards for Midwifery Education*. Met deze 'standards' wil de ICM wereldwijde referenties definiëren voor het opleiden van verloskundigen. Het gaat daarbij om de organisatorische inbedding van de opleiding, de inhoud van het programma en het opleidingsniveau.

De basis voor de Global Standards for Midwifery Education vormen de *ICM Essential competencies for basic midwifery practice*. Deze competenties zijn in 2002 geformuleerd met de bedoeling een brede internationale richtlijn te geven voor de beroepsuitoefening van alle verloskundigen. De competenties beschrijven de des-

ICM Essential Competencies for Basic Midwifery Practice

Centraal in de competenties staat de unieke rol die verloskundigen hebben in het bevorderen van de gezondheid van vrouwen en hun gezinnen. Verloskundigen kunnen dit bereiken door een partnership aan te gaan met vrouwen; de zelfzorg van vrouwen te bevorderen; door respect te hebben voor de waardigheid van vrouwen; door vrouwen te ondersteunen bij het laten horen van hun stem; door cultureel sensitief te werk te gaan en schadelijke praktijken tegen te gaan. De focus ligt op gezondheidsbevordering en het voorkomen van ziekten vanuit de visie dat zwangerschap een normaal life-event is. Verloskundigen erkennen dat gelijkheid voor vrouwen de grootste impact heeft op de wereldwijde gezondheid voor vrouwen en hun kinderen door naast goede verloskundige zorg ook te zorgen voor de verbetering van basale leefomstandigheden.

Bron: www.internationalmidwives.org. *ICM Essential competencies for basic midwifery practice 2002*. Geraadpleegd 29052009.

Marianne Nieuwenhuijze MPH is voorzitter van de vakgroep Midwifery Science, Academie Verloskunde Maastricht